

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Контрацепція і планування сім'ї
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра акушерства, гінекології та планування сім'ї
Розробник(и)	Сміян Світлана Анатоліївна
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Тривалість вивчення навчальної дисципліни	один семестр
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 50 год. становить контактна робота з викладачем (50 год. практичних занять), 100 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна для освітньої програми "Медицина"
Передумови для вивчення дисципліни	Необхідні знання з: латинської мови та медичної термінології, медичної біології, медичної хімії, медичної інформатики, біологічної та біоорганічної хімії, анатомії людини,
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є досягнення студентами сучасних знань з основних принципів планування сім'ї (ПС) та контрацепції та професійних вмінь щодо консультування з питань ПС та методів контрацепції з дотриманням принципів медичної етики та деонтології.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Введення у навчальний курс "Контрацепція і планування сім'ї". Ключові аспекти планування сім'ї. Актуальність, цілі, задачі та переваги планування сім'ї й охорони репродуктивного здоров'я, перспективи розвитку контрацептивних технологій у майбутньому. Принципи планування сім'ї. Переваги планування сім'ї. Напрямки роботи та рівні служби планування сім'ї та охорони репродуктивного здоров'я в Україні. Нормативні акти з планування сім'ї та охорони репродуктивного здоров'я. Методи сучасної контрацепції та контрацепції майбутнього.
Тема 2 Основи консультування Визначення консультування. Види консультування залежно від тривалості спілкування, від типу, від призначення. Психологічні бар'єри та їх попередження. Техніки консультування. Вимоги щодо ефективного консультування.
Тема 3 Консультування з питань планування сім'ї Мета консультування з питань планування сім'ї та репродуктивного здоров'я. Напрямки консультування з питань планування сім'ї. Переваги консультування з питань планування сім'ї. Процес консультування. Етапи консультування з питань планування сім'ї.
Тема 4 Фізіологія жіночої репродуктивної системи Компоненти репродуктивної системи жінки. Нейро-гуморальна регуляція репродуктивної системи жінки. Основні репродуктивні гормони. Поняття менструального циклу. Визначення овуляції.
Тема 5 Чоловіча репродуктивна система Компоненти репродуктивної системи чоловіка. Етапи та нейро-гуморальна регуляція сперматогенезу. Будова та життєздатність сперматозоїдів.
Тема 6 Запліднення Загальна інформація щодо процесу запліднення.
Тема 7 Історія контрацепції Методи запобігання небажаних вагітностей в історичному аспекті: від стародавніх часів до наших днів. Вимоги до сучасних контрацептивних засобів.
Тема 8 Методи розпізнавання фертильності Визначення природних методів планування сім'ї за ВООЗ. Фізіологічні ознаки фертильності. Ефективність методу. Показання для застосування. Переваги та недоліки методу. Особливості різних методів розпізнавання фертильності.
Тема 9 Метод лактаційної аменореї Визначення методом лактаційної аменореї (МЛА). Механізм дії даного методу. Переваги контрацептивні та неконтрацептивні. Недоліки МЛА. Інструкції щодо використання даного методу.

Тема 10 Бар'єрні методи контрацепції та сперміциди

Загальна інформація. Види бар'єрних контрацептивів. Чоловічі презервативи: типи, механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки, інструкції для пацієнта, можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Жіночий презерватив: механізм дії, переваги, недоліки, інструкції для пацієнтки, можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Діафрагми та шийкові ковпачки: типи, механізм дії, ефективність використання, переваги, недоліки, інструкції для пацієнтки, можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Сперміциди: механізм дії, особливості вибору, переваги, недоліки, інструкції для пацієнта, особливості використання, можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення.

Тема 11 Гормональна контрацепція

Гормональні контрацептиви - загальна інформація. Комбіновані оральні контрацептиви (КОК): типи, механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Схеми приймання КОК. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Комбіновані ін'єкційні контрацептиви: механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Правила використання. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Трансдермальна терапевтична система (ТТС) (гормональний пластир): типи, механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Правила використання ТТС. Можливі побічні ефекти. Комбіноване вагінальне кільце: механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Правила використання вагінального кільця. Стани, що потребують негайного звернення до лікаря.

Тема 12 Гормональна контрацепція (продовження)

Протизаплідні таблетки прогестагенового ряду: механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Правила використання. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Прогестагенові ін'єкційні контрацептиви: механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Правила використання. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Імпланти: механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Правила використання. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Стани, що потребують негайного звернення до лікаря.

Тема 13 Внутрішньоматкова контрацепція

Внутрішньоматкові контрацептиви: типи, механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Оцінка ризику зараження інфекцій, що передаються статевим шляхом. Правила використання. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Внутрішньоматкова система з левоноргестрелом: механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Правила використання. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення.

Тема 14 Невідкладна контрацепція

Визначення невідкладної або посткоїтальної контрацепції (НК). Типи НК, механізм дії, ефективність. Переваги та недоліки НК. Показання для застосування. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Відновлення фертильності після використання НК.

Тема 15 Хірургічна контрацепція Особливості консультування перед хірургічною контрацепцією. Основні елементи інформованої згоди на метод ДХС. ДХС жінок: загальна інформація, методи, механізм дії, переваги, недоліки, можливі ускладнення, рекомендації для пацієнтки. ДХС чоловіків: загальна інформація, механізм дії, переваги, недоліки, можливі ускладнення. Стани, що потребують негайного звернення до лікаря.
Тема 16 Методи контрацепції відповідно до періодів життя Періоди життя жінки. Особливості поведінки жінки й вимоги до методів контрацепції та планування сім'ї в кожний із періодів життя. Рекомендовані й нерекомендовані методи контрацепції для кожного з цих періодів. Модель вибору методу контрацепції відповідно до періодів життя жінки.
Тема 17 Контрацепція для сексуально активних осіб до 18-ти років Особливості підліткового віку. Загрози та недоліки раннього початку статевих відносин. Ризики вагітності у підлітковому віці. Особливості консультування підлітків з питань сексуальної поведінки та контрацепції. Контрацептиви, прийнятні для сексуально активних осіб підліткового віку.
Тема 18 Контрацепція в післяпологовому періоді Поняття та фізіологія післяпологового періоду. Особливості консультування жінок після пологів. Методи контрацепції у післяпологовому періоді залежно від того годує грудьми жінка чи ні. Післяпологове планування сім'ї.
Тема 19 Контрацепція після аборт Загальні відомості про аборт (викидень). Особливості консультування. Методи контрацепції після аборту у I та II триместрі вагітності у разі: неускладненого штучного аборту, медикаментозного аборту, ускладненого аборту, неускладненого самовільного аборту, ускладненого самовільного аборту. Післяабортне планування сім'ї.
Тема 20 Контрацепція у жінок, які наближаються до менопаузи Особливості перименопаузального періоду життя жінки. Чинники, які треба враховувати перед вибором методу контрацепції. Рекомендовані методи контрацепції для даної вікової категорії. Нерекомендовані методи контрацепції для даної вікової категорії. Критерії припинення використання контрацептивів.
Тема 21 Контрацепція для жінок із захворюваннями молочної залози Огляд доброякісних та злоякісних захворювань молочних залоз. Вплив різних контрацептивних засобів на молочні залози. Особливості вибору контрацептива для жінок з патологією молочних залоз.
Тема 22 Планування сім'ї і профілактика інфекцій, що передаються статевим шляхом Інфекції, що передаються статевим шляхом (ІПСШ). Шляхи передачі ІПСШ, у тому числі ВІЛ. Особливості консультування щодо механізмів та заходів із запобігання ІПСШ, ВІЛ. Основні симптоми захворювань, що передаються статевим шляхом. Методи лабораторної діагностики ІПСШ та визначення показання до скерування пацієнтів на обстеження. Визначення показання для скерування на лікування ІПСШ та їх наслідків до відповідних фахівців.

Тема 23 Медичні критерії прийнятності методів контрацепції Класифікація категорій методів контрацепції. Поняття "стан" жінки. Мета оцінювання пацієнтки. Ознаки відсутності вагітності. Оцінка пацієнтки: обстеження, яке проводиться перед прийняттям рішення на користь того чи іншого методу контрацепції.
Тема 24 Преконцепційна підготовка Поняття та завдання преконцепційної профілактики. Особливості підготовки подружжя до зачаття.
Тема 25 Диференційований залік. Диференційований залік буде включати: відповіді на теоретичні питання, питання до комп'ютерного тестового контролю, вирішення клінічних кейсів.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Вміти збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані (навички опитування пацієнтки)).ПР2
РН2	Оволодіти навичками консультування з питань планування сім'ї у різних категорій пацієнток, загальними засадами планування сім'ї.
РН3	Вміти обрати метод контрацепції відповідно до періодів життя жінки
РН4	Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, ефективно працювати у команді
РН5	Приймати обґрунтовані рішення щодо вибору методу контрацепції
РН6	Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації.ПР16
РН7	Аргументувати інформацію для прийняття рішень щодо контрацепції. Вміти проводити консультування з питань планування сім'ї .ПР9
РН8	Засвоїти основні класи фармакологічних препаратів, що застосовуються з метою контрацепції. ПР6

8. Види навчальних занять

Тема 1. Введення у навчальний курс "Контрацепція і планування сім'ї". Ключові аспекти планування сім'ї.
Пр1 "Введення у навчальний курс "Контрацепція і планування сім'ї". Ключові аспекти планування сім'ї" (денна) Цілі, задачі та переваги планування сім'ї та охорони репродуктивного здоров'я, перспективи розвитку контрацептивних технологій у майбутньому. Принципи планування сім'ї. Переваги планування сім'ї. Нормативні акти з планування сім'ї та охорони репродуктивного здоров'я. Загальна уява про методи сучасної контрацепції та контрацепції майбутнього. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, презентація та її обговорення.
Тема 2. Основи консультування

Пр2 "Основи консультування" (денна) Види консультування, техніки консультування та вимоги ефективного консультування. Крім того, при вивченні даної теми передбачаються робота у малих групах "Техніки консультування".
Тема 3. Консультування з питань планування сім'ї
Пр3 "Консультування з питань планування сім'ї" (денна) Напрямки консультування з питань планування сім'ї. Переваги консультування з питань планування сім'ї. Етапи консультування з питань планування сім'ї. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Крім того, при вивченні даної теми передбачаються рольова гра "Етапи консультування з питань контрацепції".
Тема 4. Фізіологія жіночої репродуктивної системи
Пр4 "Фізіологія жіночої репродуктивної системи" (денна) Основними ланками репродуктивної системи жінки є яєчники, матка, маткові труби й піхва. Регуляція репродуктивної функції забезпечується завдяки гормональній функції гіпоталамо-гіпофізарної системи. У регуляції менструальної функції беруть безпосередню участь гонадотропін-рилізінг-гормон, пролактоліберин і пролактостатин, три гормони гіпофіза, об'єднаних назвою гонадотропних. Усі гонадотропні гормони впливають на функціонування яєчників (жіночих гонад). Основною морфофункціональною одиницею яєчників є фолікул. Під дією гонадотропних гормонів гіпоталамо-гіпофізарної системи відбуваються ріст і розвиток фолікулів, утворення та функціонування жовтого тіла. Овуляція – розрив великого зрілого фолікула з виходом яйцеклітини. Гормони яєчників – естрогени, гестаген та андрогени. Менструальний цикл становить проміжок між двома менструаціями, в цей проміжок часу відбуваються послідовна зміна фаз росту та дозрівання фолікула, яка завершується овуляцією, а також утворення та розвиток жовтого тіла. Послідовність змін, що контролюється різним умістом гормонів: 1) менструація; 2) фолікулярна фаза; 3) овуляція; 4) лютеїнова фаза. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, з використанням презентацій за темами "Менструальний цикл жінки", "Нейро-гуморальна регуляція репродуктивної системи жінки".
Тема 5. Чоловіча репродуктивна система
Пр5 "Чоловіча репродуктивна система." (денна) Складові чоловічої репродуктивної системи (дві статеві залози або яєчка, статевий член (penis), вивідний канал, спеціальні додаткові статеві залози). Поняття еякуляції. Етапи сперматогенезу (сперматогенез, мейоз, сперміогенез). Репродуктивна активність чоловіка оцінюється за результатами дослідження складу еякуляту – сім'яної рідини (спермограми). Показники нормальної спермограми. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, використання презентації, застосування віртуальної симуляції (перегляд навчального фільму Електронна мікроскопія будови сперматозоїда).
Тема 6. Запліднення

Пр6 "Запліднення" (денна)

Визначення запліднення. Основні етапи запліднення (овуляція, контактна взаємодія й активізація яйцеклітини; міграція сперматозоїдів, дистантна взаємодія та активація сперматозоонів; злиття гаплоїдних ядер обох клітин). Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд навчального фільму з процесом запліднення), дискусія "Чинники, які негативно впливають на стан гамет та формування здорової зиготи".

Тема 7. Історія контрацепції

Пр7 "Історія розвитку контрацепції" (денна)

Засоби контрацепції в давні часи (Китай, Єгипет, Рим та ін). Історія розвитку бар'єрних контрацептивів. Історія протизаплідних таблеток. Контрацептиви майбутнього (мікрочіпи, чоловічі гормональні препарати та ін.). Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. При вивченні даної теми використовуються презентації з подальшим обговоренням даного питання.

Тема 8. Методи розпізнавання фертильності

Пр8 "Методи розпізнавання фертильності" (денна)

Методи розпізнавання фертильності: календарний метод, метод базальної температури, метод цервікального слизу. симптотермальний метод. Ефективність методу. Переваги та недоліки методу. Показання до застосування та попередження. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. При вивченні даної теми використовується презентація, дискусія "Чи може сучасна жінка використовувати методи розпізнавання фертильності?".

Тема 9. Метод лактаційної аменореї

Пр9 "Метод лактаційної аменореї" (денна)

Метод лактаційної аменореї (МЛА). Механізм дії даного методу. Інструкції для використання даного методу. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, при відсутності карантинних обмежень робота у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно з угодою про співпрацю між лікувальним закладом та університетом). Крім того, дискусія "Переваги та недоліки МЛА", робота у малих групах "Консультавання щодо МЛА в окремих ситуаціях".

Тема 10. Бар'єрні методи контрацепції та сперміциди

Пр10 "Бар'єрні методи контрацепції та сперміциди" (денна)

Види бар'єрних контрацептивів. Чоловічі презервативи: типи, механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки, інструкції для пацієнта, можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Жіночий презерватив: механізм дії, переваги, недоліки, інструкції для пацієнтки, можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Діафрагми та шийкові ковпачки: типи, механізм дії, ефективність використання, переваги, недоліки, інструкції для пацієнтки, можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Сперміциди: механізм дії, особливості вибору, переваги, недоліки, інструкції для пацієнта, особливості використання, можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, розв'язання ситуаційних задач, робота у симуляційному центрі - відпрацювання навичок щодо використання бар'єрних методів.

Тема 11. Гормональна контрацепція

Пр11 "Гормональна контрацепція" (денна)

Гормональні контрацептиви - загальна інформація. Комбіновані оральні контрацептиви (КОК): типи, механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Схеми приймання КОК. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Комбіновані ін'єкційні контрацептиви: механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Правила використання. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Трансдермальна терапевтична система (ТТС) (гормональний пластир): типи, механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Правила використання ТТС. Можливі побічні ефекти. Комбіноване вагінальне кільце: механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Правила використання вагінального кільця. При вивченні даної теми використовується розв'язання ситуаційних задач, презентація "Гормональні контрацептиви", рольова гра "Побічні ефекти, проблеми використання методу гормональної контрацепції та рекомендації у разі їх виникнення". Робота в симуляційному центрі по відпрацюванню навичок введення і видалення вагінального кільця.

Тема 12. Гормональна контрацепція (продовження)

Пр12 "Тема 12. Гормональна контрацепція (продовження)" (денна)

Протизаплідні таблетки прогестагенового ряду: механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Правила використання. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Прогестагенові ін'єкційні контрацептиви: механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Правила використання. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Імпланти: механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Правила використання. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Крім того, при вивченні даної теми використовується дискусія "Персональні характеристики та прийнятність гормональної контрацепції", тестування, робота в малих групах "Медичні критерії прийнятності теперішніх типів гормональної контрацепції".

Тема 13. Внутрішньоматкова контрацепція

Пр13 "Тема 13. Внутрішньоматкова контрацепція" (денна) Внутрішньоматкові контрацептиви: типи, механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Оцінка ризику зараження інфекціями, що передаються статевим шляхом. Правила використання. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Внутрішньоматкова система з левоноргестрелом: механізм дії, загальна інформація, переваги, недоліки. Правила використання. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, рольова гра щодо консультування з ВМК, розв'язання ситуаційних задач, в симуляційному центрі (робота з фантомами, муляжами по відпрацюванню навичок введення та видалення внутрішньоматкового контрацептиву).
Тема 14. Невідкладна контрацепція
Пр14 "Тема 14. Невідкладна контрацепція" (денна) Невідкладна або посткоїтальна контрацепція (НК). Типи НК, механізм дії, ефективність. Переваги та недоліки НК. Показання для застосування. Можливі побічні ефекти, проблеми та рекомендації у разі їх виникнення. Відновлення фертильності після використання НК Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, презентація "Невідкладна контрацепція", роботу в малих групах по відпрацювання навичок щодо консультування по використанню методів НК, розв'язання ситуаційних задач.
Тема 15. Хірургічна контрацепція
Пр15 "Тема 15. Хірургічна контрацепція" (денна) Добровільна хірургічна контрацепція - переваги і недоліки. Основні елементи інформованої згоди на метод ДХС. ДХС жінок: загальна інформація, методи, механізм дії, переваги, недоліки, можливі ускладнення, рекомендації для пацієнтки. ДХС чоловіків: загальна інформація, механізм дії, переваги, недоліки, можливі ускладнення. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики проведення оклюзії маткових труб, вазектомії), дискусія "Переваги та недоліки ДХС".
Тема 16. Методи контрацепції відповідно до періодів життя
Пр16 "Методи контрацепції відповідно до періодів життя" (денна) Особливості підліткового віку. Особливості консультування підлітків з питань сексуальної поведінки та контрацепції. Контрацептиви, прийнятні для сексуально активних осіб підліткового віку. При вивченні даної теми використовується робота у малих групах "Вибір методу контрацепції", рольові ігри з навичок консультування підлітків.
Тема 17. Контрацепція для сексуально активних осіб до 18-ти років
Пр17 "Контрацепція для сексуально активних осіб до 18-ти років" (денна) Особливості підліткового віку. Особливості консультування підлітків з питань сексуальної поведінки та контрацепції. Контрацептиви, прийнятні для сексуально активних осіб підліткового віку. При вивченні даної теми використовується робота у малих групах "Вибір методу контрацепції", рольові ігри з навичок консультування підлітків.

Тема 18. Контрацепція в післяпологовому періоді

Пр18 "Контрацепція в післяпологовому періоді" (денна)

Фізіологія післяпологового періоду. Особливості консультування породіль. Методи контрацепції у післяпологовому періоді залежно від того годує грудьми жінка чи ні. Загальні відомості про аборт (викидень). Особливості консультування. Методи контрацепції після аборт у I та II триместрі вагітності у разі: неускладненого штучного аборт, медикаментозного аборт, ускладненого аборт, неускладненого самовільного аборт, ускладненого самовільного аборт. При вивченні даної теми застосовується розв'язання ситуаційних задач, дискусія "Вибір часу для надання послуг з ПС пацієнтам після пологів та аборт". Консультування породіль у відділенні сумісного перебування матері та дитини КНП СОР "Обласний клінічний перинатальний центр" (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 19. Контрацепція після аборт

Пр19 "Контрацепція після аборт" (денна)

Загальні відомості про аборт (викидень). Особливості консультування. Методи контрацепції після аборт у I та II триместрі вагітності у разі: неускладненого штучного аборт, медикаментозного аборт, ускладненого аборт, неускладненого самовільного аборт, ускладненого самовільного аборт. При вивченні даної теми застосовується розв'язання ситуаційних задач, дискусія "Вибір часу для надання послуг з ПС пацієнтам після аборт". Консультування пацієнток у гінекологічному відділенні КНП СОР "Обласний клінічний перинатальний центр" (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 20. Контрацепція у жінок, які наближаються до менопаузи

Пр20 "Контрацепція у жінок, які наближаються до менопаузи" (денна)

Особливості пременопаузального періоду життя жінки. Чинники, які треба враховувати перед вибором методу контрацепції. Особливості підбору контрацепції у жінок з екстрагенітальною патологією: гіпертензія, тромбоз глибоких вен, ішемічна хвороба серця наявна і в анамнезі, інсульт, діабет, порушення функції щитоподібної залози, анемії, ожиріння, неврологічні, депресивні стани та епілепсія. Вибір методів запобігання вагітності для кожної категорії пацієнток, користуючись шкалою категорій методів контрацепції. Чинники, які треба враховувати перед вибором методу контрацепції. Рекомендовані методи контрацепції для даної вікової категорії. Нерекomenдовані методи контрацепції для даної вікової категорії. Критерії припинення використання контрацептивів. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, рольові ігри, тестування, інтерпретація результатів ультразвукового обстеження органів черевної порожнини та малого таза у відділеннях лікувального закладу (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 21. Контрацепція для жінок із захворюваннями молочної залози

Пр21 "Контрацепція для жінок із захворюваннями молочної залози" (денна)

Молочні залози: розвиток, будова, гормональний вплив. Обстеження молочних залоз. Дисгормональні захворювання молочних залоз (масталгія, мастодинія, мастопатія). Рак молочних залоз, профілактика. Основні принципи надання послуг з планування сім'ї при захворюваннях молочної залози, вибір методів контрацепції. Основні принципи профілактики захворювань молочної залози. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, рольові ігри, тестування, застосуванням віртуальної симуляції (перегляд фільму з техніки обстеження молочних залоз), опанування техніки обстеження молочних залоз «один на одному», та "сам на собі", ознайомлення з методиками проведення та трактування отриманих даних рентгенологічного (мамографія) та ультразвукового обстеження молочних залоз у відділеннях лікувального закладу (згідно з угодою про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 22. Планування сім'ї і профілактика інфекцій, що передаються статевим шляхом

Пр22 "Планування сім'ї і профілактика інфекцій, що передаються статевим шляхом" (денна)

Інфекції, що передаються статевим шляхом (ІПСШ). Шляхи передачі ІПСШ, у тому числі ВІЛ. Особливості консультування щодо механізмів та заходів із запобігання ІПСШ, ВІЛ. Основні симптоми захворювань, що передаються статевим шляхом. Методи лабораторної діагностики ІПСШ та визначення показання до скерування пацієнтів на обстеження. Визначення показання для скерування на лікування ІПСШ та їх наслідків до відповідних фахівців. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Крім того, при вивченні даної теми передбачається рольова гра "Консультування з питань профілактики та діагностики ІПСШ", розв'язання ситуаційних задач, тестування, робота в симуляційному центрі (на фантомі відпрацювання навичок правильного забору матеріалу для бактеріоскопічного дослідження).

Тема 23. Медичні критерії прийнятності методів контрацепції

Пр23 "Медичні критерії прийнятності методів контрацепції" (денна)

Медичні критерії прийнятності використання методів контрацепції є важливим кроком у процесі розширення доступу населення до якісних послуг з планування сім'ї та практичним інструментом для підняття на новий якісний рівень системи надання консультативно-медичних послуг у галузі ПС. Класифікація категорій методів контрацепції. Оцінка пацієнтки: обстеження, яке проводиться перед прийняттям рішення на користь того чи іншого методу контрацепції. При вивченні теми цього заняття використовується презентація "Медичні критерії прийнятності методів контрацепції", мозковий штурм "Бар'єри на шляху використання сучасних методів контрацепції", рольова гра "Оцінка пацієнта", відпрацювання та оцінка уміння підбору методу контрацепції (робота у малих групах).

Тема 24. Преконцепційна підготовка

Пр24 "Преконцепційна підготовка" (денна)

Преконцепційна профілактика - загальні положення. Підготовка до вагітності: консультування, обстеження, рекомендації щодо фізичних навантажень, харчування, шкідливих звичок, лікарських засобів. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування презентацій з подальшим обговоренням.

Тема 25. Диференційований залік.
Пр25 "Диференційований залік." (денна) Диференційований залік буде включати: відповіді на теоретичні питання, питання до комп'ютерного тестового контролю, вирішення клінічних кейсів.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Кейс-орієнтоване навчання
МН2	Командно-орієнтоване навчання (TBL)
МН3	Електронне навчання
МН4	Практикоорієнтоване навчання
МН5	Самостійне навчання

Викладання дисципліни відбувається із застосуванням сучасних методів навчання (CBL, TBL), які сприяють не тільки розвитку фахових здібностей, а й стимулюють до творчого мислення.

Набуття студентами soft skills здійснюється протягом усього періоду вивчення дисципліни. Здатність до аналітичного та критичного мислення, роботі в команді, наполегливість формується під час командно-, практико- та кейс-орієнтованого навчання, знання та розуміння предметної області здобувається протягом самонавчання. Електронне навчання стимулює здатність до використання інформаційних технологій.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Підготовка до практичних занять
НД2	Підготовка мультимедійних презентацій
НД3	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами
НД4	Електронне навчання у системах (Meet, MIX.sumdu.edu.ua)
НД5	Розбір клінічних кейсів
НД6	Виконання групового практичного завдання
НД7	Підготовка до підсумкового контролю
НД8	Практична робота з пацієнтом у профільних відділеннях перинатального центру

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
------------	---	------------------------------------

Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$164 \leq RD < 169$
В загальному правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$140 \leq RD < 163$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$127 \leq RD < 139$
Виконання задовольняє мінімальні критерії	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 126$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$70 \leq RD < 119$
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 69$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Тести (автоматизовані тести) для контролю навчальних досягнень здобувачів	Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із кожної теми навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити засвоєння навчального матеріалу із кожної тематики.	Протягом всього періоду вивчення дисципліни	Студент має надати 60 % правильних відповідей, що є допуском до практичної частини заняття.
МФО2 Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань	У настановах розкриваються методи педагогічного контролю за професійною діяльністю здобувачів. Ефективність визначається дотриманням усіх етапів виконання практичних завдань. Результативністю сформованості необхідних практичних умінь і навичок залежить від рівня сформованості практичної компетентності	Протягом всього періоду вивчення дисципліни	Консультування студентів в роботі з і стандартизованим пацієнтом, пряме та непряме спостереження за роботою здобувачів "біля ліжка" хворого із подальшим визначенням рівня практичної підготовки.
МФО3 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Надає можливість виявити стан набутого студентами досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	За отриманими даними про результати навчання, на основі їх аналізу пропонується визначати оцінку як показник досягнень навчальної діяльності здобувачів.

МФО4 Розв'язування клінічних кейсів	Кейс-метод дозволяє розкрити та сформулювати необхідні для подальшої трудової діяльності якості та здібності студентів-медиків, формує клінічне мислення, аналітичні здібності, самостійність у прийнятті рішення, комунікативність, навички роботи з достатньо великим об'ємом інформації.	Протягом всього періоду вивчення дисципліни	Оцінка здібності студента до клінічного мислення, обґрунтування своїх рішень, чітко висловлювати свої думки, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці.
МФО5 Взаємооцінювання (peer assessment)	Партнерська взаємодія, спрямована на покращення результатів навчальної діяльності внаслідок порівняння власного поточного рівня успішності із попередніми показниками. Забезпечує можливість аналізу власної освітньої діяльності.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Корегування спільно зі здобувачами підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання
МФО6 Дискусії у фокус-групах	Метод дозволяє залучити всіх учасників до процесу обговорення та обґрунтування власної думки шляхом багатосторонньої комунікації, розвинути вміння вести професійну дискусію, виховати повагу до колег та здатність до генерації альтернативних ідей і пропозицій.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Оцінка здатності студента до роботи в команді, вміння обґрунтовувати свої рішення, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Оцінювання рівня теоретичної підготовки	Формує навички самостійної діяльності в студентів, спонукає до прагнення пошукового пізнання. Стимулює студентів до роботи з необхідною літературою, переводить процес навчання з рівня пасивного поглинання інформації на рівень активного її перетворення.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Проводиться на кожному занятті результат виконання НД впливає на комплексну оцінку за практичне заняття.

МСО2 Диференційований залік (відповідно до регламенту проведення)	Складання диференційного заліку. До складання заліку допускаються здобувачі, які успішно засвоїли матеріал з дисципліни, набрали мінімум 72 бали за поточні заняття.	Відповідно до розкладу на останньому занятті циклу	Здобувач може отримати 80 балів за диф. залік. Мінімальна кількість балів, яку має отримати студент -48 балів
--	--	--	---

Контрольні заходи:

		Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Перший семестр вивчення		200 балів	
МСО1. Оцінювання рівня теоретичної підготовки		120	
	Усне опитування, виконання групового кейсу, клінічного кейсу, презентації	120	Ні
МСО2. Диференційований залік (відповідно до регламенту проведення)		80	
	Відповідь на теоретичні питання (3x20 балів), вирішення ситуаційного завдання (10 балів), комп'ютерне тестування (10 балів) (80x1)	80	Ні

При засвоєнні матеріалів курсу студенту за кожне практичне заняття присвоюється максимум 5 балів (оцінка виставляється в традиційній 4-х бальній системі оцінювання). Наприкінці навчального семестру обраховується середнє арифметичної успішності студента. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати на практичних заняттях протягом навчального семестру – 120. Кількість балів студента вираховується за формулою: середнє арифметичне число з успішності поточних оцінок помножити на 24. Наприклад, якщо середнє арифметичне число поточних оцінок складає 3,0, то $3 \cdot 24 = 72$, ця сума балів є мінімальною для допуску до складання заліку, або середнє арифметичне поточних оцінок дорівнює 5,0, то $5 \cdot 24 = 120$, це максимальна сума балів, яку студент може набрати за поточну успішність. За презентацію нараховується така ж кількість балів, як і за одне поточне заняття. Студент допускається до заліку за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 72 балів. Підсумковий контроль: практико-орієнтований диференційований залік проводиться відповідно до розкладу наприкінці семестру. Залікові білети містять 3 теоретичні запитання з різноманітної тематики та охоплюють усі розділи навчальної дисципліни (20 балів кожний), 1 ситуаційне завдання (10 балів) та тестові питання (10 балів). Залік зараховується студенту, якщо він набрав не менше 48 балів з 80. Оцінка за підсумковий контроль виставляється в традиційній 4 бальній системі оцінювання з подальшим переводом в бали, при цьому, в цілому, оцінці «5» відповідає 80 балів, «4» - 64 бали, «3» - 48 балів, «2» - 0 балі. Загальна оцінка за дисципліну складається із суми набраних балів за поточну успішність та складання

підсумкового контролю. Загальний бал з дисципліни не може перевищувати 200 балів.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечні фонди
ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН4	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)
ЗН5	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки, моделювання тощо та ін.)
ЗН6	Макети та муляжі (організмів та окремих органів, технічних установок і споруд та ін.)
ЗН7	КНП СОР "Обласний клінічний перинатальний центр"

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Акушерство і гінекологія : підручник: у 2-х кн. Кн.2 Гінекологія / В. Б. М. Венцківський, М. О. Щербина, В. І. Грищенко [та ін.] ; – 3-тє вид., випр. – К. : Медицина, 2020. – 376 с
2	Oxford Handbook of reproductive medicine and family planning / Рой Хомбург, Джон Гілмебауд, Енде Маквей; OUP, 2020. – 416 p.
Допоміжна література	
1	Планування сім'ї та контрацепція : навч. посіб. / В. І. Бойко, Н. В. Калашник, А. В. Бойко [та ін.] ; за заг. ред. В.І. Бойка. – Суми : СумДУ, 2018
2	Репродуктивне здоров'я і планування сім'ї/ Г. Г. Рой, В.В. Мисік – К. : Медицина, 2018. – 216 с.
3	Family Planning. A global Handbook for providers. / Johns Hopkins/ WHO. Department of reproductive Health and Research, 2018. – 460 p.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	https://moz.gov.ua/ Накази Міністерства охорони здоров'я України
2	https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/ PubMed